

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
1765-18

meddelad i Stockholm den 14 september 2018

SÖKANDE

1. AA
2. BB

KLANDRAT AVGÖRANDE

Regeringens (Miljö- och energidepartementet) beslut den 22 februari 2018, M2017/03230/Me, avseende överklagande i fråga om upphävande av strandskydd på fastigheten Värmdö Kalvön 1:1, Värmdö kommun

SAKEN

Rättsprövning

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen avvisar yrkandet om ersättning.

Högsta förvaltningsdomstolen förklarar att regeringens beslut ska stå fast.

Dok.Id 196934

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00

E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se
www.hogstaforvaltningsdomstolen.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

BAKGRUND

Vid havet, insjöar och vattendrag gäller ett generellt strandskydd som omfattar land- och vattenområdet intill 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. Syftet med strandskyddet är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Länsstyrelsen får i det enskilda fallet besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen, om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Länsstyrelsen får vidare besluta att upphäva strandskyddet i ett område om det är uppenbart att området saknar betydelse för att tillgodose strandskyddets syften.

AA och BB äger fastigheten Värmdö Kalvön 1:1. Länsstyrelsen beslutade år 2014 om utvidgat strandskydd för Värmdö kommun. Beslutet innebar att fastigheten Kalvön 1:1 fortsatt skulle omfattas av 300 meter strandskydd.

AA och BB ansökte hos länsstyrelsen om att beslutet om utvidgat strandskydd skulle upphävas såvitt avser fastigheten Kalvön 1:1.

Länsstyrelsen beslutade att inte upphäva strandskydd för fastigheten. Som skäl angav länsstyrelsen bl.a. följande. Kalvön ligger inom ett kust- och skärgårds-landskap och omfattas av riksintresse för bl.a. naturvård och friluftsliv.

Fastigheten Kalvön 1:1 är skogsbeklädd och obebyggd så när som på några byggnader invid Hemviken. Det är viktigt att säkerställa att Kalvön förblir allemansrättsligt tillgänglig eftersom Kalvöns obebyggda sammanhängande strandområde har stor betydelse för strandskyddets syften. Det fanns därmed enligt länsstyrelsen inte skäl att ändra strandskyddsgränsen på fastigheten Kalvön 1:1.

AA och BB överklagade länsstyrelsens beslut till regeringen och anförde bl.a. följande. Länsstyrelsen har inte gjort en individuell bedömning av förhållandena på deras fastighet. Beslutet baseras på felaktiga uppgifter. På ön finns t.ex. inte några ostörda badklippor eller lugna ankarvikar. Stränderna är smala och består

Mål nr
1765-18

huvudsakligen av berg. Barrskogen är inte unik. Fastighetens skogsbestånd har dessutom minskat till cirka en tredjedel till följd av en skogsavverkning år 2014.

Regeringen avslag deras överklagande. Regeringen fann att det inte kunde anses uppenbart att aktuella strandområden på Kalvön saknade betydelse för strandskyddets syften och att det inte kommit fram några omständigheter som utgjorde skäl att ändra länsstyrelsens beslut.

YRKANDEN M.M.

AA och BB ansöker om rättsprövning av regeringens beslut. De vidhåller att det utvidgade strandskyddet inte är påkallat, att en individuell bedömning inte har gjorts och att det föreligger felaktiga uppgifter i ärendet. För det fall Högsta förvaltningsdomstolen beslutar att regeringens beslut ska stå fast yrkar de ersättning för ianspråktagen mark.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Rättslig reglering m.m.

Av 1 § lagen (2006:304) om rättsprövning av vissa regeringsbeslut framgår att en enskild får ansöka om rättsprövning av sådana beslut av regeringen som innefattar en prövning av den enskildes civila rättigheter eller skyldigheter i den mening som avses i artikel 6.1 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

Enligt 7 § samma lag ska Högsta förvaltningsdomstolen upphäva regeringens beslut om det strider mot någon rättsregel på det sätt som sökanden har angett eller som klart framgår av omständigheterna. Detta gäller dock inte om det är uppenbart att felet saknar betydelse för avgörandet.

Rättsprövningen innefattar, förutom ren lagtolkning, även sådana frågor som faktabedömning och bevisvärdering samt frågan om beslutet strider mot kraven på

saklighet, opartiskhet och allas likhet inför lagen. Prövningen omfattar också fel i förfarandet som kan ha påverkat utgången i ärendet. Om de tillämpade rättsreglerna är så utformade att det föreligger en viss handlingsfrihet vid beslutsfattandet, omfattar rättsprövningen frågan om beslutet ryms inom handlingsfriheten (jfr prop. 1987/88:69 s. 23–25 och 234).

Enligt 7 kap. 13 § miljöbalken gäller strandskydd vid havet och vid insjöar och vattendrag. Strandskyddet syftar till att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Av 14 § följer att strandskyddet omfattar land- och vattenområdet intill 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd (strandskyddsområde) och att länsstyrelsen i det enskilda fallet får besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen, om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften.

Enligt 18 § får länsstyrelsen i det enskilda fallet besluta att upphäva strandskyddet i ett område, bl.a. om det är uppenbart att området saknar betydelse för att tillgodose strandskyddets syften.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

Högsta förvaltningsdomstolen har inte laglig möjlighet att pröva yrkandet om ersättning. Det yrkandet ska därför avvisas.

De i målet tillämpliga bestämmelserna i miljöbalken är allmänt hållna och ger myndigheterna ett förhållandevis stort utrymme för bedömningar. I målet har inte kommit fram att regeringen vid beslutsfattandet skulle ha felbedömt fakta eller överskridit gränserna för det handlingsutrymme som de aktuella bestämmelserna ger eller att det vid handläggningen har förekommit något fel som kan ha påverkat utgången i ärendet. Det framgår inte heller klart av omständigheterna i målet att

Mål nr
1765-18

beslutet på annat sätt strider mot någon rättsregel. Regeringens beslut ska därför stå fast.

I avgörandet har deltagit justitieråden Henrik Jermsten, Eskil Nord, Inga-Lill Askersjö, Mari Andersson och Ulrik von Essen.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Charlotta Nyhlén.